

Umilisi: Uwezo wa kutumia lugha ya Kiingereza katika kiwango cha umilisi (kiwango cha juu cha ustadi). EL ambaye ana umilisi hahitaji usaidizi wa mpango wa EL.

Rubriki: Mwongozo ambao una maelezo ya viwango mbalimbali vya mafanikio ya mwanafunzi.¹³

Jaribio/Jaribio la Kubadilika kwa

Hatua: Tathmini ambapo vipengee huchaguliwa na kompyuta. Kila uteuzi unatokana na utendaji wa awali wa mwanafunzi.¹⁴¹⁴

Wanafunzi walio na Ulemavu (SWD): Wanafunzi walio na mipango ya 504 ya huduma maalum au Mpango wa Elimu Iliyobinafishwa (IEP).¹⁵

Mwanafunzi aliye na Ulemavu Mkubwa wa Utambuzi: Wanafunzi wanaostahiki kutumia mojawapo ya aina za ulemavu chini ya IDEA. Ulemavu huu huathiri uwezo wa mwanafunzi kufikiri, kusikiliza, kujifunza au kuelewa. Ulemavu wa utambuzi unaweza kuzuia wanafunzi wasifikie viwango vya gredi.¹⁶

Kwa maelezo zaidi, tafadhali wasiliana na mwalimu wa mwanafunzi wako au utembelee elpa21.org/alt-elpa

Marejeo

¹ edglossary.org/access/

² CCSSO (2013). Mbinu bora za uendeshaji kwa ajili ya mipango mikubwa ya tathmini ya jimbo zima.

³ inflexion.org/CCR-definition/

⁴ CCSSO (2014). Viwango vya umilisi wa lugha ya Kiingereza.

⁵ CCSSO (2006). Kutathmini wanafunzi wenye ulemavu: Farahasa ya istilahi za tathmini katika lugha ya kila siku.

⁶ ESSA Sec. 3113.

⁷ edglossary.org/english-language-learner/

⁸ Liu, K. K., Thurlow, M. L., Lickteig, O., & Lazarus, S. S. (2017). Kukidhi mahitaji ya EL wenye ulemavu katika jimbo lako: Kufanya maamuzi ya kujiondoa kwenye EL (NCEO Brief #13).

⁹ CCSSO (2012). Mfumo wa viwango vya ukuzaji wa umilisi wa lugha ya Kiingereza vinavyolingana na Viwango vya Kawaida vya Jimbo la Msingi na Viwango vya Sayansi ya Kizazi Kijacho.

¹⁰ CCSSO (2006). Kutathmini wanafunzi wenye ulemavu: Farahasa ya istilahi za tathmini katika lugha ya kila siku.

¹¹ nclcd.org/get-involved/learn-the-law/idea

¹² edglossary.org/learning-objectives/

¹³ CCSSO (2006). Kutathmini wanafunzi wenye ulemavu: Farahasa ya istilahi za tathmini katika lugha ya kila siku.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

Maudhui ya hati hii yalitengenezwa chini ya ruzuku kutoka Idara ya Elimu ya Marekani (U.S. Department of Education). Hata hivyo, maudhui hayo si lazima yawakilishe sera ya Idara ya Elimu ya Marekani na hupaswi kuchukua uidhinishaji na Serikali ya Jimbo. Kutii masharti haya chini ya Kitengo cha H, Kichwa cha V (Title V), Kifungu cha 505 cha Sheria ya Umma 115-141, (Sheria ya Matumizi Jumuishi) ya 2018: 100% ya mradi wa CAAELP unafadhiliwa na pesa za Serikali ya Jimbo; fedha za Serikali ya Jimbo kwa CAAELP jumla ya dola milioni 7.8; na 0% ya mradi huu unafadhiliwa na yanzo visivyo vya kiserikali.

© 2021 Iowa Idara ya Elimu (Iowa Department of Education)

ELPA Mbadala Faharasa ya Wazazi

ELPA Mbadala ya Faharasa ya Wazazi

Faharasa hii iliundwa na CAAELP—kundi la waelimishaji na wataalamu wa mtihani wanaojitolea kufanya tathmini ya haki kwa wanafunzi wa Kiingereza wenye ulemavu mkubwa wa utambuzi. Nyenzo hii imeundwa ili kuwasaidia wazazi. Inafanua istilahi za kawaida zinazohusiana na ELPA Mbadala.

Ufikivu/Ufikiaji: Jinsi nyenzo na huduma za elimu zinavyotoa fursa za haki kwa wanafunzi wenye ulemavu.¹

Vipengele vya Ufikivu: Usaidizi wanaopata wanafunzi wakati wa majaribio ya kompyuta. Vipengele vya ufikivu huhakikisha kuwa wanafunzi wanapata ufikiaji wa majaribio kwa haki.

Huduma maalum Mabadiliko katika jaribio ambayo huongeza ufikiaji kwa wanafunzi walio na Mpango ya Elimu Iliyobinafsishwa (IEPs) au mipango ya 504. Huduma maalum zinaweza kujumuisha mabadiliko katika muktadha wa majaribio, muda au uwasilishaji.

Tathmini Mbadala (AA): Tathmini kwa wanafunzi wenye ulemavu mkubwa wa utambuzi. Kwa wanafunzi hawa, mtihani wa jumla haufai hata ikiwa wanapokea huduma maalum.²

Utayari wa Chuo na Kazi (CCR): Maarifa, ujuzi, na tabia ambazo wanafunzi wanahitaji ili kufaulu katika elimu ya juu au mafunzo ya ujuzi.³

Maudhui mahususi: Lugha inayotumika kuwasilisha maelezo katika sehemu fulani za masomo (sanaa ya lugha ya Kiingereza, hisabati, sayansi). Istilahi taaluma mahususi wakati mwininge hutumika badala ya maudhui mahususi.⁴

Viwango vya Maudhui: Taarifa za maarifa na ujuzi ambao walimu wanatarajiwa kuwafundisha wanafunzi katika kila kiwango cha gredi. Viwango vya maudhui hueleza kile ambacho wanafunzi wanapaswa kujuua na kuweza kufanya katika kila somo.⁵

Mafunzo Tofauti: Mafunzo ya kibinasi na yaliyobinafsishwa. Mtaala uliowekwa ili kukidhi mahitaji ya mitindo ya kujifunza ya wanafunzi.

Kikoa: Kiwango cha maudhui kinachoangaziwa kwenye jaribio. Vikoa vinne vya lugha ni kusikiliza, kusoma, kuzungumza na kuandika.⁶

Mwanafunzi Anyejifunza Kiingereza (ELL): Wanafunzi ambao kwa kawaida huwasiliana katika lugha nyingine tofauti na Kiingereza. Wanafunzi hawa mara nyingi hutoka katika kaya zisizozungumza Kiingereza na wanahitaji mafunzo maalum ili kupata fursa za elimu kwa Kiingereza.⁷

Wanafunzi wa Kiingereza wenye Ulemavu (ELD): Wanafunzi wa Kiingereza ambao hawawezi kuwasiliana kwa ufasaha au kujifunza ipasavyo kwa kutumia Kiingereza. ELD wana mpango wa 504 au Mpango wa Elimu Iliyobinafsishwa (IEP). Wanafunzi walio na IEP wanaweza kuwa na ulemavu mmoja au zaidi.⁸

Umilisi wa Lugha ya Kiingereza (ELP): Uwezo wa wanafunzi kutumia lugha ya Kiingereza kuwasilisha mawazo, maarifa na maelezo.⁹

Utafiti wa Lugha ya Nyumbani (HLS): Fomu wanayopewa wazazi wa wanafunzi wapya. Fomu hiyo inarekodi kaya zinazozungumza lugha nyingine tofauti na Kiingereza. Husaidia kutambua wanafunzi wanaohitaji kutathminiwa kwa ustadi wa lugha ya Kiingereza.

Mpango wa Elimu Iliyobinafsishwa (Individualized Education Program (IEP): Taarifa iliyoandikwa ya kila mwanafunzi mwenye ulemavu. IEP inajumuisha maamuzi juu ya mafunzo, uwekaji, na majaribio.¹⁰

Sheria ya Elimu kwa Watu wenye Ulemavu (IDEA) Sheria inayohakikisha shule za umma zinakidhi mahitaji ya wanafunzi wenye ulemavu. Sheria hii inawahitaji wanafunzi hawa kupokea huduma maalum zinazofaa, zinazotimiza masharti yao mahususi.¹¹

Malengo ya Kujifunza: Kauli zinazoelezea kile ambacho wanafunzi wanatarajiwa kujifunza kufikia mwisho wa mwaka wa shule, kozi, somo, au mradi.¹²

Viwango vya Utendaji: Kategoria zinazoelezea matokeo ya tathmini. Viwango hivi vinalezea hatua za ukuzaji wa lugha ya Kiingereza ambazo EL wanatarajiwa kukamilisha.